

LUGEJA KÜSIB

Hilissügisel vaarikad uude kohta

Hea eestiaegne vaarikasort kasvab vale koha peal, tahan selle ümber istutada. Kas praegu, oktoobri lõpus, võib seda veel teha ja kuidas? Olen proovinud ka paar korda varem sügisel vaarikaid ümber istutada, aga kasvama need taimed ei läinud. Mida ma nii lihtsa asja juures valesti tein? Võib-olla hukutas taimed talvekülm?

Vastab

ASTA LIBEK

EMÜ Polli aiandusinstituudi vanemteadur

Praegu, s.t oktoobri lõpus, võib julgelt vaarikat istutada. Ühel aastal rajasime Pollis vaarikakollektsiooni lausa novembri algul. Kohe järgmisel päeval pärast istutamist tuli üsna tugev külm, maa külmus, aga taimed läksid ikkagi kenasti kasvama.

Oleme alati püüdnud vaarikaid ja sõstraid sügisel istutada. Neil algab kevadel vegetatsioon varakult ja siis on hea, kui taimed on kasvukohas juba n-õ stardivalmis. Tihti pole võimalik mulda nii vara üldse harida, istikutel aga puhkevad juba pungad või on isegi lehed. Kevadine päike ja tuul kipuvad istutamisel juuri kuivatama. Kevadel tasub taimi pärast istutamist mõnda aega korralikult kasta, kui vihma on vähe.

Kui ilmaennustusi uskuda, on tänavune sügis pikk ja suhteliselt soe, seega istutamiseks igati sobiv.

Juhul kui vaarikad on juba vähemalt kaks-kolm aastat aias olnud, siis on neil kindlasti noori, viimasel suvel kasvanud juurevõsusid. Need tulebki ümber istutada. Noored taimed lähevad kenasti kasvama ja annavad juba ülejäärgmisel aastal saaki. Vanu põõsaid pole mõtet ümber istutada, sest need lähevad halvemini kasvama, võivad jääda pikaks ajaks kiratsema ja produktiivne eluigagi on lühem kui noortel istikutel.

Istutamiseks valige tugevamad võsud, millel on hästi arenenud juureka-

va. Parem, kui juurtel on küljes ka narmasjuuri. Taim istutage samale sügavusele, nagu ta vanas kohas kasvas.

Varred lõigake istutamise järel tagasi poole peale. Kui juurestik on viletsapoolne, soovitan lõigata isegi rohkem. Kohe pärast istutamist kastke korralikult, edaspidi pole sügisestest niiskete ilmadega kasta vaja. Taimede ümbrus oleks hea multšida freesturba, kõdusõnniku või puulehtedega.

Vaarika talveõrnus sõltub sordist, hooldamisest, väetamisest, sügisest ilmastikust jm teguritest. Sordid on erineva külmataluvusega.

Suve teisel poolel ei tohi vaarikatele enam lämmastikurikkaid väetisi anda, sest taimed peavad külmaperioodi saabumiseks olema kasvu lõpetanud ja varred olema puitunud. See on väga tähtis, kuna puitumata varred on külmale vastuvõtlikumad.

Ohtlikud on ka kevadised tugevad külmad. Varred alustavad elutegevust esimeste soojade ja päikesepaisteliste ilmadega, aga kui seejärel saabub 10–15- või enamgi kraadine miinustemperatuur, teeb see vaarikataimedele suurt kahju.

Olulist osa talvekahjustustele vastupidavuses mängib ka kevadine kasvu alguse ilmastik. Kahjustatud taimedel võivad areneda lehed, ja kui ilm on kasvuks soodne, s.t sademericas, võivad varred isegi ellu jääda. Kuival kevadel välja ilmunud lehed kuivavad ja varred hävivad.

Vaarika talvekindlus on üpris keeruline asi, taimed käituvad sageli ettearvamatult, seejuures on raske määratleda, mis seda kõige enam mõjuetas.

Mida küsimuse esitaja võis vaarikaid ümber istutades valesti teha? Sellele on raske vastata. Kui ta kasutas vanu taimi, siis võis tõesti juhtuda, et need ei läinud kasvama. Kindlasti ei tohi istutusauku või ka istutusmaale vahetult enne istutamist panna värsket sõnnikut. Kui seda teha, siis on kindel, et taimed hakkuvad.

ENELI KÄGER

Ümber tasub istutada vaid noori vaarikataimi.